

Seznam příloh

Příloha I. – rozhovor s Adamem a jeho čára života

Příloha II. – rozhovor s Barborou a její čára života

Příloha III. – rozhovor s Cyrilem a jeho čára života

Příloha IV. – rozhovor s Danou a její čára života

Příloha V. – rozhovor s Emou a její čára života

Přílohy

Příloha I. – rozhovor s Adamem a jeho čára života

S Adamem se znám velice dobře a tykáme si. Rozhovor jsme dělali venku, na zahradě. Adam si k rozhovoru nalil víno a na vyprávění se těšil. Měl dobrou náladu.

Já bych tě teď poprosila, abys mi na tuhle časovou osu, která začíná rokem 1968, zakreslil od kdy do kdy jsi chodil do Pionýra. Můžeš tam vypsát i roky.

A: Narodil jsem se 1971. Na základní školu jsem začal chodit 1977. Do Pionýra se začalo chodit kolem čtvrtý třídy, takže já někdy v roce 1981. To jsem začal být Pionýrem až do osmý třídy, já jsem byl na základní škole osmiletý. Takže do roku 1987.

Ale jiskra jsi byl už před rokem 1980?

A: No, nejdřív jsem byl Jiskra, to bylo od první třídy zhruba do té čtvrtý, myslím si to, jestli si to dobře pamatuju.

Takže oficiálně jsi začal chodit do organizace Pionýr v roce 1977.

A: Ne, v roce 1981.

Ale předtím jsi byl Jiskra, ne?

A: Jo, to jo. Do Pionýra 1981, to byla čtvrtá třída a 1985 jsem končil základku. Takže jsem byl v Pionýru od roku 1981 do roku 1985.

Zakresli mi tedy prosím, kdy jsi oficiálně začal chodit do organizace Pionýr (včetně Jiskry). Protože Jiskra byl oddíl té organizace.

A: tak to bylo myslím od první třídy, Jiskra byla hned.

Kromě toho, že jsi chodil do Pionýra, účastnil si se nějakých jiných občanských aktivit, za minulého režimu?

A: No, byl jsem v Socialistickém svazu mládeže. To bylo po Pionýru. Od roku 1985 do roku 1989 jsem byl na učebním oboru s maturitou – mechanik elektronik pro Teslu. V SSM sem byl od roku 1985 do 1990. A končil jsem jako předseda organizace na učilišti (smích).

*Takže kromě toho, že jsi byl v Pionýru a SSM, jsi se žádných občanských aktivit neúčastnil?
Kromě tedy toho, co bylo povinné v Pionýru?*

A: Noooo, ona ani jiná možnost nebyla. To byla akorát organizace v kroužkách ve škole, jako Svazarm. Kromě Pionýra ještě bylo pár možností, ale já jsem chodil akorát do toho Pionýra...jooo a ještě do Sokola jsem chodil. To bylo na základní škole.

Co tě jako první napadne, když se řekne Pionýr?

A: Skupina kamarádů. Protože sem tam měl spolužáky a vono dneska na to všichni koukaj jak na komunistickou organizaci, ale pro nás to byla jako taková jediná organizovaná možnost se setkávat. Něco...hrát si, různý, já nevím, hry venku a tak. Bylo to něco jinýho než člověk lítal jako malý dítě s kuličkama a se samopalem, tak tady to bylo organizovaný. Ale organizovaný...my sme měli dobrýho vedoucího, takže to nebylo jako že by do nás nalejval nějaký politický rozumy, ale spíš to bylo jakože se člověk učil vlastně něco jakoby ve Skautu, ale bylo to pod vlajkou toho Pionýra, protože Skaut v té době bylo sprostý slovo.

Takže vedoucího jste měli dobrého?

A: Měli. Menoval se Miloš Machač. Dodneška žije.

Myslíš, že hodně záleželo na vedoucím? Do jaké míry mohl on aktivity ovlivňovat?

A: No hodně, strašně moc. Protože někdo do Pionýra chodil, protože musel, protože sme tak nějak organizovaný bejt museli. A ten kdo chodil do Pionýra, tak měl vod učitelů pokoj a ten, kdo nechodil, tak poslouchal, proč nechodí. Protože to byl jako předvoj stranickej, žejo. Takže když byli organizovaný dospěli v komunistický straně, tak mládež byla organizovaná v Pionýru. Ale my sme tam chodili rádi, nebo aspoň já teda, protože to bylo vo tom vedoucím.

Takže si tam chodil rád? Nemusela tě mamka nutit?

A: Nee a ani jsem si nějak neuvědomoval, jestli tam náka ideologie byla a jestli tam byla, tak to bylo tak skrytě udělaný, že nás to nijak neovlivňovalo.

Jak skrytě?

A: No tak jako, sme byly malý děti, tak kdyby do nás ten vedoucí chtěl nalejt nějaký moudra skrz stranu a všechny tyhle politický žvásty, tak by to udělal, aniž bysme to věděli a třeba to i dělal, to já nevím žejo, já to dneska nedokážu posoudit, tenkrát mi bylo deset...dvanáct roků.

A kdybys měl říct nějaký hlavní důvod, proč jsi do Pionýra chodil rád?

A: Za jedno přístup toho vedoucího, za druhý tam byla dobrá parta kamarádů, spolužáků, kde sme se viděli i jinak než ve škole a hrály se různé hry a hlavně venku. Bylo to dobré, měli jsme i klubovnu svojí, bylo to dobré.

Kdyby sis měl vzpomenout. Jaké aktivity jste v Pionýru dělali?

A: Různé venkovní hry, od šipkovaný, přes já nevím...(smích) třeba i jako stopování v přírodě, já už si to nepamatuju. A vevnitř, žejo tak se psala kronika toho Pionýra, zkoušeli se různé uzly. To je vlastně jako stejný, si dovedu představit, že se to pak učily i děti ve Sakutu, jen to bylo pod hlavičkou Pionýra.

Účastnili jste se nějakých oficiálních akcí jako Pionýři, například stání u pomníčku?

A: Nooo, no tojo. To byla povinnost. Když se přijímali noví Pionýři, Jiskry. Když byly nějaký důchodci a já nevím, možná i nějaký ty stranický akce, to já si moc nepamatuju. To víš, že do prvního máje musel Pionýr vyrazit jako první a takovýdle předváděčky.

Jak často si tam chodil?

A: Já nevím, možná jednou týdně, že to bylo. Myslím si.

Takže to bylo pro tebe vždycky takový fajn odpoledne?

A: Bylo to tak. Nebylo to nucený. Ale dokážu si představit, že to fakt hodně ovlivňoval ten vedoucí.. ta jeho povaha a to. My jsme toho našeho vedoucího měli rádi a nespojovali jsme si to s nějakou politikou, stejně nic jinýho než ten Pionýr nebylo, takže my jsme buď byli doma nebo jsme lítali s kamarádama z bytovky venku nebo byl Pionýr. Nic jinýho nebylo. Pak ještě kroužky. Jako ten Svazarm – třeba i střeleckej kroužek. Jooo vlastně – chodil jsem do střeleckýho kroužku. To nevím kdy...asi 1984.

Vzpomínáš si na Sametovou revoluci?

A: To jo. Víc než na Pionýra.

Proč?

A: No proč. Za jedno mě bylo víc roků, než když jsem chodil do Pionýra a byla to poměrně zásadní událost. Pionýr byl Pionýr a to byla věc, která se děla za běhu školy. Ale tohle byla věc (Sametová revoluce), která se děla jakoby mimo systém. Najednou bylo vidět, že by to

všechno mohlo bejt taky jinak. Než sme byli léta zvyklí. A když nám říkali, že to takhle bude celej život.

Takže jak jsi to vnímal?

A: Pozitivně. Konec vlády jedné strany (smích).

Co sis myslel, že se stane?

A: Nevim. Že se změní věci, kerý se mi nelíbili. Jako že se nemohlo cestovat, že všichni měli stejně bez ohledu na to, co dělali, jak dělali nebo jak byli šikovný. Noo a spíš sme si všichni mysleli, že se stane to pozitivní, co bylo na západě. To negativní to si nikdo moc nepřipouštěl. No a asi nikdo nevěděl, co se přesně stane. Už to, že komunisti šli vod vlády bylo vlastně malej zázrak a to ještě jakym způsobem.

Obecně Sametová revoluce byla ohraničená demonstracemi a občanskou aktivitou. Účastnil si se něčeho takového?

A: No a ale jenom jakoby v rámci kukandy v (jeho rodném městě) na náměstí. Ale že bych někde roznášel nějaký letáky, tak to ne.

A v 90. letech přišlo z tvého pohledu zklámání?

A: Nooo, to pro mě ani ne. Čověk se staral o to, aby vodmaturoval, eventuálně zkusil tu vysokou školu, pak nějakou tu práci a prostě tak nějak ta politická situace se sama vo sobě změnila k jinýmu. Nemůžu říct, ani k lepšímu, ani k horšímu. Prostě bylo to jiný. Najednou začali bejt lidi bohatý, bohatší, chudý a chudší.

Vzpomínáš si třeba na Děkujeme, odejděte? Vzpomněl by sis, co to bylo za iniciativu? A proč byla?

A: hmhhh, něco mi to říká názvem, ale už si to moc nepamatuju.

A Impuls 99'?

A: (kroutí hlavou). Jako to první mi říká něco názvem, ale už si to nepamatuju, jesli to bylo za Klause, nebo nevim.

No, to bylo v roce 1999, před podepsáním Opoziční smlouvy. Takže si na to nevzpomínáš?

A: Opoziční smlouvu si pamatuju. To byl totální politický podraz. To nám taky ukázali, jak to taky de. Jak se nechá vládnout u koryta bez vohledu na to, jestli seš levice, pravice nebo ve středu, že když chtěj, tak se domluví levice s pravíci, podaj si ruce a sednou si k jednomu korejtku a taky to de. A lidi jenom koukali. A to ud'ál Zeman s Klausem.

Takže v 90. letech si měl jiné starosti? Soustředil si se na školu a práci. A tohle ti nic neříkalo?

A: Noooo, tak. A v 93 sem se ženíl, to sem měl spíš starosti sám vo sebe a vo ty vokolo mě. Tenkrát se sem se ani o tu politiku moc nezajímal.

Angažuješ se dnes občansky? Jsi součástí nějaké organizace?

A: Teď už moc né. Byl sem v obecním zastupitelstvu, asi 8 nebo 12 let. Od zhruba 2002 do asi 2014.

Pak si taky říkal, že si byl u dobrovolných hasičů. To bylo kdy?

A: Začínal sem někdy 2010 zhruba a sem tam dodneška u dobrovolnejch hasičů.

Co tě vedlo k tomu jít do obecního zastupitelstva?

A: Nelíbilo se mě, že se vo všem akorát mluví v hospodě a když se pak může něco změnit, tak se k tomu nikdo nemá. A pak sem na zastupitelstvu se z toho vyléčil, protože sem zjistil, že je úplně jedno, jestli seš v zastupitelstvu nebo ne (smích). Tak sem odešel, respektive už sem nekandidoval a už nikdy kandidovat nebudu a už nikdy nechci mít s politikou nic společnýho.

Co tě vedlo k tomu, jít k dobrovolným hasičům?

A: Tak za jedno na vesnici...vždyť víš jak se to na vesnici bere. Jsou tam všichni. Šel jsem tam tenkrát víceméně kvůli tchánovi a kdybych se nad tím měl víc zamyslet, tak už i od nich byl odešel. Ale sem tam a k ničemu mě to nezavazuje a je mi to jedno. To je organizace taky jako taková...něco na tý vesnici fungovat musí. Protože bez těch hasičů by ta vesnice asi umřela. Ale že bych byl někdy ten aktivní, to už mě taky přešlo.

Takže by se dalo říct, že v současné době nikde aktivní nejsi?

A: Jsem v práci (smích).

To ano, já myslím, že v nějaké organizaci občanské společnosti.

A: Ne.

Máš pocit, že tě v tomhle rozhodnutí – v podstatě nebyť aktivní, formovalo i členství v Pionýru? Protože tehdy jste museli být angažovaní, sám si říkal, že kdo nebyl v Pionýru, tak mohl mít problémy.

A: Neeee, nemyslím si. Spíš ten Pionýr, spíš pozitivně bych to viděl. Že tak jak byl člověk zvyklej, tak v tom pokračoval dál, protože si myslíš, že to má smysl a pak zjistíš, že né všechno co děláš úplně smysl má. To neznamená, že jsem pasivní, ale necpu se do první řady, protože spousta věcí potřebuje jiný lidi v prvních řadách.

Účastnil ses v posledních letech nějaké demonstrace, nebo podepsal si petici nebo se účastnil stávky?

A: Ne, vůbec.

Řekl bys, že jsi ohleduplný vůči své sousedské komunitě? Myslím to tak, že když někdo potřebuje pomoc – je v těžké životní situaci, pomůžeš mu?

A: To asi jo. Určitě. Dělán si z toho srandu, ale asi bych pomoh, nenechalo by mě to. (V jeho sousedství, se nikdo takhle potřebný nenachází).

Když se v obci chystá nějaká akce, jsi nápomocný při chystání a následně se i účastníš té akce?

A: Jak kdy. Někdy jo, někdy ne.

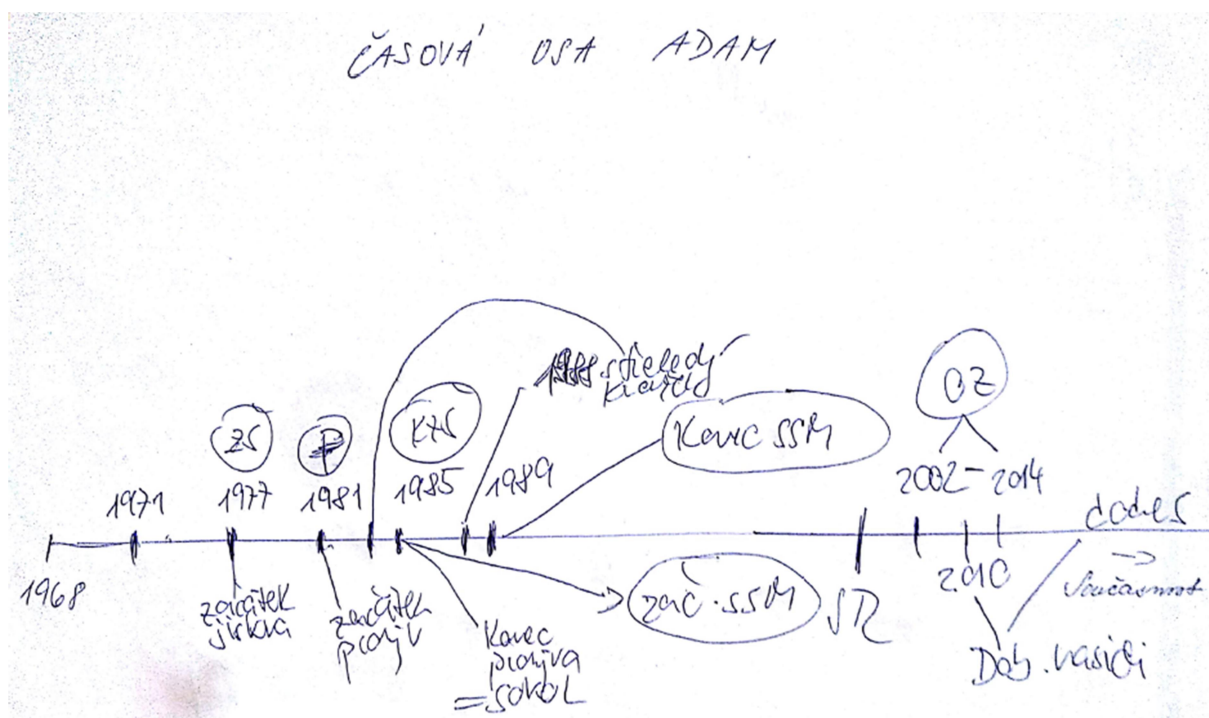
Co tě ovlivňuje v rozhodnutí, že jdeš a pomůžeš, nebo naopak?

A: Podle toho, kerý lidi u toho sou. A vo jakou akci se jedná. Třeba když se staví Máj, tak jim někdy pomoc du. Loni, jak mě bolela noha, tak sem nešel, ale jinak pomůžu. Když je brigáda, byť placená, tak tam nejdu, protože tam je celá vesnice, tak at' si vydělaj ty mladý na brigádě. Jinak du třeba zatopit na zábavu. Jinak je tu spousta mladých, aktivních.

Ale pak se akce účastníš?

A: Většinou.

Dobře. Děkuji za rozhovor!

Příloha II – rozhovor s Barborou a její čára života

S Barborou se znám od vidění. Chodím do jejího krámku poměrně často a i k její účasti v Pionýru jsme se dostaly debatou u ní v krámku. Na podzim jsme se bavily o covidové situaci a přešla řeč na minulý režim. Po mé nabídce, být součástí tohoto výzkumu nadšeně souhlasila a dnes mi i řekla, že by si chtěla mou práci přečíst, protože jí zajímá, jak to vnímali ostatní. Barbora byla dobře naladěná a měla vstřícnou náladu.

Já bych Vás nyní poprosila, abyste mi na osu zakreslila Vaše aktivní roky v Pionýru, to znamená, už když jste byla jiskra.

Ad. Respondentka to neříká nahlas, ale Jiskrou začala být v roce 1976, pionýrkou pak od roku 1979 a od roku 1983 byla svazák až do roku 1987. Nepamatuje si to úplně přesně.

Měla jste nějaké další aktivity za minulého režimu? Například nějaký kroužek i současně s Pionýrem třeba.

B: Jako malá jsem chodila na nějaký ruční práce, v nějaký druhý třídě.

Takže když jste byla Jiskra?

B: Noo. A ještě jsem byla v Sokolu. Někde jako ten Pionýr ve čtvrtý třídě.

Co Vás jako první napadne, když se řekne Pionýr, na co si vzpomenete?

B: Že jsem to nesnášela (smích).

A proč jste to nesnášela?

B: Protože to bylo takový organizovaný, v podstatě to bylo jako kdybychom se sešli ve škole, ale ani si nepamatuju, že bysme tam něco dělali, seděli sme většinou ve třídě, dělali jsme si, co jsme chtěli, spíš to bylo takový, aby si udělali čárku, že sme se tam dostavili (smích). Nebo já sem to tak aspoň brala ze svého pohledu. Že jsem tam přišla, aby teda si vodškrtli, že sem tam byla.

Takže si nepamatujete, že byste tam dělali nějaké konkrétní aktivity? Například uzly a podobně?

B: No asi nějaký hry sme tam občas hráli, ale to si nepamatuju, určitě mě to nebavilo.

Nebavilo?

B: Ne.

Jak dlouho jste navštěvovala Pionýr?

B: Od čtvrtý do osmý třídy. Takže čtyři roky.

Takže s jakými aktivitami jste se zde setkala? Vy jste říkala, že to bylo nic moc...

B: No asi možná jenom nějaký ty hry. Já jsem měla ráda ruční práce, tak kdyby sme dělali něco na téma ruční práce, tak to by mě bavilo, ale nic takovýho sme nedělali určitě. Spíš bych řekla, že i ty vedoucí tam chodili jako...nevím jestli za to něco měli nebo neměli nebo z toho něco měli. Nebo jestli kvůli kádrovému posudku...nevím (smích).

Takže jaký byl Váš vedoucí?

B: To si vůbec už nepamatuju (smích). Nebyl asi nějak výraznej, když si ho už nepamatuju.

Takže kdybyste měla říct, jestli byl fajn nebo nějaký špatný? To si nepamatujete?

B: Asi nějakej neutrální. Asi stejnej jako učitel.

Účastnila jste se jako Pionýrka nějakých akcí?

B: Prvomájového průvodu. To bylo povinný, takže tam v pionýrském kroji.

A to Vás bavilo? Chodit v průvodu?

B: Nebavilo (smích). To bylo taky povinný. Většinou se to d'álo, jakože se tam přišlo a už sme koukali, jak zdrhnout (smích).

Aha. Takže když to nikdo nehlídal, tak jste utekli domů?

B: No všichni ne. To by bylo poznat, ale kdo moh, tak utek.

Chodila jste ráda do Pionýra?

B: Ne, vůbec.

A proč, co bylo hlavním důvodem toho, že jste tam nerada chodila?

B: Protože mě to tam nebavilo. Já jsem měla ráda si dělat ruční práce a takový věci a tam se nic takovýho nedělalo a asi ani nic, co by mě zaujalo, když si to nepamatuju. Nemám žádnou konkrétní vzpomínku...možná pionýrský tábory, na který sem musela jezdit.

A to Vás taky nebavilo?

B: Ne, to mě taky nebavilo, protože to bylo všechno organizovaný, takový povinný. Prostě támhle to bylo – teď se bude hrát vybíjená, tak všichni museli jít hrát vybíjenou. Jediný, co mě bavilo, když jsem byla na prvním táboře, že tam byly kroužky a bylo tam vaření a byly tam ruční práce, a to mě bavilo, protože to už bylo takový jako vymezený, že se dělalo něco konkrétního. No ale jinak sme furt hráli nějaký hry, bylo to takový povinný – támhle pudem nebo támhle pudete, jako malý děti sme tam museli sbírat borůvky...jako dítě ve druhý třídě, aby nám pak z toho uvařili kuchařky knedlíky. No tak jako dítě si pamatuju, že nám dali hrnec, a já tam měla sotva na dně. Co tak může dítě nasbírat, že jo (smích).

To je pravda, spíš se toho víc sní, než nasbírá (smích). A museli Vás rodiče nutit tam chodit?

B: No, tak mě nenutili, vono to tak bylo celkově, že tam ty děti musely chodit. Jakože sme šli do školy, tak jsme šli i do toho Pionýra...protože...takovej byl režim, bylo to povinný, tak sme šli.

A myslíte, že kdybyste tam nešla, tak by to pro Vás mělo nějaké dopady?

B: Když jako dítě sem vo tomhle nepřemejšlela. Tenkrát v tý době to bylo, že se dětem něco řeklo a voni to udělaly. To není jako teďkon, že si dělaj co chtěj, my sme byli tak vychovaný jinak.

Vzpomínáte si na Sametovou revoluci? Co Vás jako první napadne, když řeknu Sametová revoluce?

B: No tak vzhledem k tomu, že sem v tý době měla dvouměsíční mimino, tak sem měla úplně jiný starosti (smích). Takže sem se neúčastnila nějakej demonstrací a takovýho, protože sem měla jiný starosti. No ale tak z televize se to člověk dozvěděl.

Někakých aktivit jste se tedy neúčastnila, šlo to vlastně mimo Vás?

B: No, neúčastnila, na to nebyl čas.

A v 90. letech, zajímala jste se nějak o veřejné dění?

B: Ne, to ne. Já jsem měla pak druhý dítě a pak sme začali podnikat a měli sme úplně jiný starosti.

Takže jste nebyla ani součástí nějaké OOS nebo iniciativy?

B: Ne, ne.

Ani jste nepřispívala na nějakou neziskovou organizaci?

B: Ne, to ne. Vono v tý době ani nebyly informace, byla jen televize. Takže a politika mě nějak nezajímala nikdy.

Takže ani třeba iniciativa Děkujeme, odejděte, Vám nic neříká?

B: No slyšela jsem vo tom.

Nebo Impuls 99'?

B: ne to vůbec nevím.

A to Děkujeme, odejděte, Vám tedy něco říká?

B: No to se vykřikovalo při demonstracích (smích).

Ano, to se vykřikovalo, ale zároveň to byl název iniciativy, která vznikla kvůli opoziční smlouvě. Opoziční smlouvu si pamatujete?

B: Když já jako sem se nikdy vo tohle nezajímala.

A angažujete se dnes v nějaké organizaci občanské společnosti?

B: Ne, vůbec.

Vůbec Vás to ani nezajímá?

B: No, tak sleduju to, byla jsem i na demonstraci.

Na jaké?

B: Milion chviliek tady v (ve městě, kde bydlí). A pak v Praze, bylo to někdy v únoru, za otevření podnikání.

Co Vás vede k tomu, že nejste angažovaná v nějaké organizaci?

B: Nemám na to čas (smích) a nevím, já vo politiku se nezajímám.....(chvíli jsme debatovali mimo téma o covidové době...a řekli jsme, že je to divná doba)Kdybych věděla, jak to změnit, tak bych aktivní byla.

Máte pocit, že Vás v rozhodnutí v podstatě nebýt aktivní nějakým způsobem formovalo i povinné členství v Pionýru?

B: Ne to asi ne. To byla jiná doba předtím a navíc, byla sem dítě.

A vnímala jste přítomnost ideologie v Pionýru?

B: Asi až zpětně si to uvědomuju, až v dospělosti, když se změnil režim. Protože my když jsme jako děti v té době vyrůstaly a žily ,tak to dítě když v něčem žije, tak to bere normálně, ale až zpětně si uvědomí, že to bylo ovlivněný tím komunismem.

Jak se to projevovalo?

B: No...tak třeba doma naši nadávali.....Já nevím jestli to můžu říct (smích).

Ano, můžete, to už se dneska smí (smích).

B: Nadávali na komunisty, ale vždycky nám říkali – vopovažte se to někde říct nebo nás zavrou, takže prostě ty lidi neměli ty komunisti rádi, ale my jako děti jsme to tolik nechápali,

jako že bylo něco jako takhle povinný nebo prostě dobrovolně povinný, protože oni donutili lidi dělat něco, co oni nechtěli.

No a konkrétně v Pionýru jste vnímala ideologii?

B: To nevím, tak když jsme skládali nějakou tu Pionýrskou přísahu tak jo, teď zpětně, ale jako dětem nám to nepřišlo, když jsme měli v čítankách takovýchle věci...my sme prostě v tom vyrůstali asi to dítě to nedokáže nějak posoudit.

Pak tady mám otázku ne ty demonstrace, petice a stávky. Vy jste říkala, že jste se v minulých letech účastnila těch demonstrací Milionu chviliek. A nějakou petici jste třeba podepsala?

B: Jo! Za otevření Česka. A ještě jsem podepsala petici za otevření ZOO (smích), to bylo loni na podzim.

A nějaké stávky jste se účastnila?

B: Ne, stávky ne.

Jste ohleduplná vůči svému okolí? Když je někdo ve Vaší sousedské komunitě nemohoucí, hendikepovaný, nemocný, zkrátka potřebuje pomoci. Pomůžete mu?

B: Jo to jo. To ano.

A máte ve svém okolí nějakou takovou situaci?

B: No teď jednu paní, která byla v nemocnici a teď je v LDNce, tak se jí snažím pomoci no.

Účastníte se příprav akce ve Vašem městě?

B: Ne, tady (ve městě ne), protože mám tady takový špatný zkušenosti.

Jaké?

B: Jednali sme tady ohledně sporu, kolem byly tři hospody a jednali sme ohledně rušení nočního klidu, sme chodili hodně na zastupitelstvo a jednali sme s paní starostkou. Pak se to vobrátilo proti mně, že na mě podali trestní oznámení, takže sem zjistili, že politika je prostě hnus, nemáte šanci mezi ně se dostat a jakkoliv něco změnit. Je to prostě mafie.

Já jsem spíš myslela chystání třeba kulturních akcí, jestli se angažujete.

B: Ne.

A účastníte se pak té akce?

B: Ne, tady (ve městě) ne.

Nechodíte nikam? Třeba když je rozsvěcení stromečku?

B: Ne, ne, protože tím, že mám obchod, tak jdu radši někde, kde ty lidi neznám.

Dobře, tak děkuji za rozhovor!

B: No počkejte! Ještě Vám řeknu vo tom pionýrském táboře. To by Vás mohlo zajímat! Já když jsem byla na Pionýrském táboře, tak sem zjistila, že nám tam čtou dopisy, který sme odesílali, byla to cenzura. Votevírali nám dopisy a četli je. My sme tam spali v takový budově, bylo nás na pokoji..byl to takovej velkej pokoj, bylo nás tam osm, deset, nevím. A my sme si dělali srandu, že to tam vypadá jak ve vězení nebo v mučírně (smích) ale jako děti sme to mysleli, jako tu místnost, nemysleli sme to nějak, že by nás tam mučili nebo to...to ne a tak sme říkali, že to napíšeme domů! Jak to tady vypadá jako v mučírně! No tak jsem to napsala jenom já, jak to tak bývá, když se děti domluvěj (smích). No a my sme vždycky zalepili ten dopis a obálku jsme pomalovali, tak jak to děti z tábora prostě dělaj. No a vedoucí si nás zavolala a museli jsme před ní dopis přepsat.

Opravdu?

B: Ano, opravdu. Prostě jsem ho musela přepsat. Na to nezapomenu prostě.

A kolik Vám bylo?

B: Ve třetí třídě...asi 8.

No to, je hrozné.

B: Tak tím sme zjistili, že nám čtou dopisy. Nechápu jak to otevřeli, protože my sme to vždycky hodně zalepili, pomalovali a opravdu sme ho před nima museli přepsat a tohleto sme tam nesměli napsat. Zřejmě četli všechny dopisy.

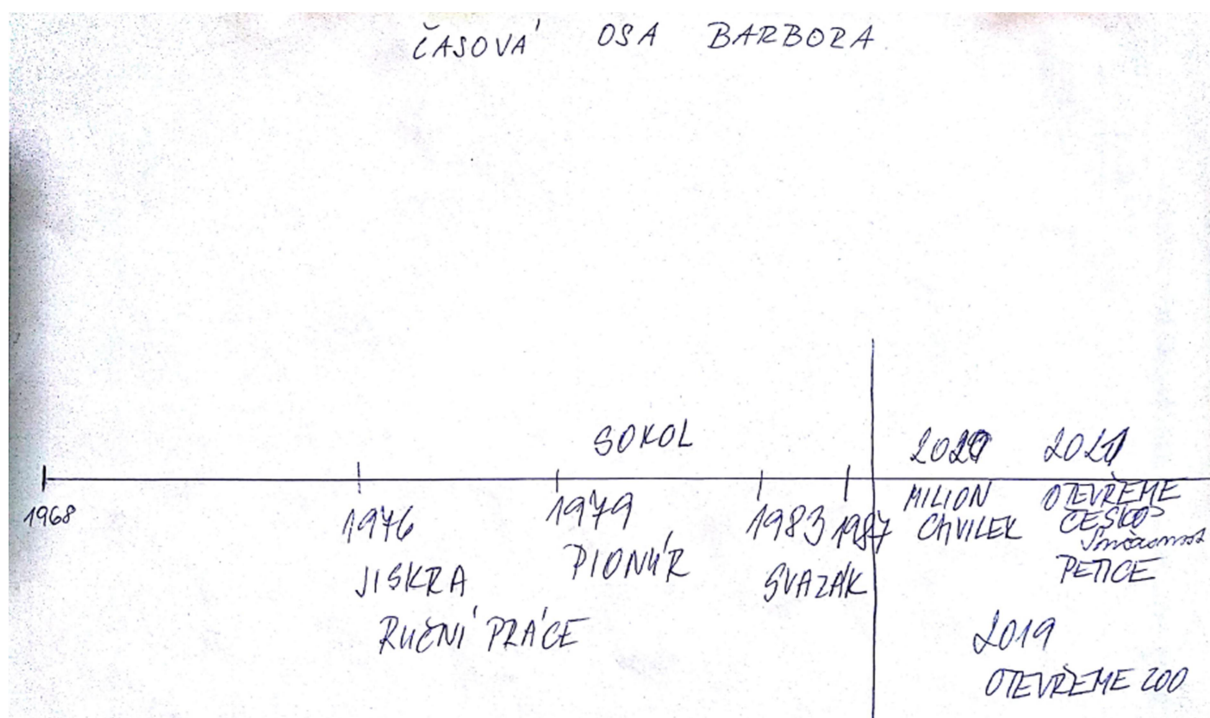
Vždyť stejně jste to pak doma rodičům řekli.

B: Já nevím, proč to dělali.

Možná se báli, že to bude číst ještě někdo výše postavený a oni z toho pak budou mít problém.

B: Já nevím. Když to byla taková doba, nevím čeho se báli.

Dobře, já mockrát děkuju za rozhovor a za otevřenost!

Příloha III- rozhovor s Cyrilem a jeho čára života

Cyril je dlouholetým kamarádem mých rodičů, znám ho od dětství. Hodně podporuje vzdělání, a proto byl z mé nabídky na rozhovor nadšen. Musím říct, že jeho pohled na Pionýra přinesl zase úplně jiný vzduch do tohoto výzkumu.

Já bych tě poprosila, aby si do časové osy zakreslil, kdy jsi chodil do Pionýra.

C: Někdy v roce 1978, někdy ve druhé třídě na základní škole, tehdy na náměstí Rudé armády jsem vstoupil, tedy se ze mě stala Jiskra. Tu říkankou už jsi nepamatuju, zkoušel jsem si teď vzpomenout, ale nejde mi to (naťukávám básničku a spolu jí odříkáváme). Bylo tomu tak, z tohoto období se napamatuju vůbec nic. Jako Pionýr si pamatuju spíš, to mohlo být tak od roku 1982, tam si pamatuju, takových několik málo událostí...že když se promítal nějaký film, byl takový svaz Českosovětského filmového přátelství, nebo něco takového. Měl jsem na to dokonce i průkazku.

Takže to byl nějaký filmový kroužek?

C: Byl to asi kroužek, ale bylo to volně jako přístupný pro všechny občany naší republiky a jednou týdně se tam promítal film, který měl nějakou vazbu na tehdejší Sovětský svaz, vstup tam byl zdarma (smích), protože tam nikdo nechodil. A vzpomínám si, že jednou to bylo takové významnější a ještě s kamarádem (jmenuje ho) spolužákem, jsme tam zkrátka stáli v bílých rukavičkách, jako ti Pionýři jsme tam zkrátka stáli hrdě u zástavy a měli jsme dobrou pocit z toho, že nám tam vlastně patnáct lidí tleská v budově místního kina.

Ahá!

C: Ale musím říct, že to nebylo jako špatný ty filmy. Nebo jsem tak jako vnímal, že mi to dávalo malinko širší obraz, obecně, malinko. Jestli to byl Sovětský svaz nebo ne. Čím víc, jak se říká takové to okřídlené: čím víc jazyků znáš...já bych jako osobně ani nijak nehanil tu ruštinu v té době ani to, že se člověk setkával s ruskými, tedy sovětskými vojáky, že člověk prostě viděl i nějakou tu tvorbu ze Sovětského svazu, byť někdy byla političtější, někdy z reálného života.

Takže tam si chodil, jako uvaděč, nebo jako účastník? Díval ses tam na filmy?

C: Jako účastník. V tehdejší televizi nebylo vůbec nic. My sme bydleli v paneláku. Já jsem byl knihomol v té době. Chodil jsem třeba s klukama na hokej si hrát, ale to bylo zpravidla víkendy. Přes ten týden toho moc nebylo, takže já jsem byl v knížkách. A když jsem měl možnost, tak jsem nepohrdl ani sovětským filmem v té době.

A jak si říkal o té ruštině. Domluvil by ses dneska rusky? Pamatuješ si něco?

C: Vzhledem k tomu, že moje práce je taková, že mluvím se zákazníky celého světa bez výjimky, tak ruštinou jsem schopen se nějaký základní věci domluvit. Možná bych mohl odcitovat básničku – recituje ruskou básničku. Smějeme se.

Takže bral jsem to takhle. Takže s tím mám spojeného Pionýra. No a pak se to začínalo zvrhávat, protože někdy v půlce 80 let, prostě začalo přituhovat, alespoň dneska se na to tak koukám. A začali být ti vedoucí, takoví, oni přestali být, najednou nás neměl kdo vést. Takže se pokoušeli angažovat vojáky z místní posádky, z kasáren. Tehdy se tady ve městě hrála první liga v rugby, takže tehdy tady byl jako výkvět těch vojáků sportovců a někteří se nás prostě vést pokoušeli. Pamatuju si na jednoho, jmenoval se Gebas. Nebo teda on se tak nejmenoval, ale my jsme mu tak říkali. Potom někdy v těch 14 a 15 se nám zdálo, že vyjíždí moc po holkách. Tak to byl Pionýr.

Aha.....Mohl by si mi do osy zakreslit ještě ten filmový klub, jak jsme se bavili?

C: Ano, to bylo současně s Pionýrem – 1982 – 1985. Nevím jestli to tady padlo, ale v roce 1985 – mistrovství světa v hokeji, kdy jsme slavně porazili Sovětský svaz a byla to národní událost...myslím, že to bylo ve finálové skupině 2:1, góly dávali Ružička a Pašlík (smích).

Dobře, děkuji (smích). Chtěla jsem se ještě zeptat na ty vedoucí? Předtím jste měli dobré vedoucí?

C: Předtím bývali vždy dva. Byla tam inkluze, to bylo zajímavý, že vždycky nás vedla nějaká holka s nějakým klukem a ty to měli dobře rozdaný. Uměli nás prostě zaujmout všechny, takže nevnímám to určitě nijak negativně, takhle zpětně.

Myslíš si, že hodně záleželo na vedoucím?

C: Určitě!

Odvíjela se od toho kvalita těch setkání?

C: Jednoznačně. Samozřejmě, že prostě...to co sme dělali, tam se prostě až tak neprojevovala ta politika nebo prostě v tom věku jsem to nevnímal. Nevím třeba čemu čelili. Možná to byl jeden z důvodů, proč ty lidi najednou nebyli, proč odcházeli, třeba se někde někomu nezdálo, že nás vedou úplně správně, nebo že do nás málo promítají ty nároky...těžko říct.

Takže až na Gebase to byli všechno fajn lidi?

C: Já jsem je vnímal opravdu pozitivně. I s odstupem.

Tak teď ta ošemetná otázka (smích). Kolik ti je let?

C: 49 (smích)

Co tě jako první napadne, když řeknu Pionýr?

C: Tak jako úplně první mě napadne Jawa 21 (smích).

Proč? (smích)

C: Byla to moje první motorka (smích).

Ale já jsem myslela organizaci Pionýr (smích).

C: Pionýr....mmmm....tak určitě trošičku rozporuplný pocity...protože, jak jsem říkal, já je nemám tak negativní z minulosti, v té době to nebylo úplně od věci. Dost možná, že dnešním dětem něco takového chybí. Samozřejmě s tím, že by to nemělo bejt nějakým způsobem politicky orientovaný. Takže já si pamatuju holky a kluky, který se nějakým způsobem scházeli. Měli jsme nějaký společný cíl, vyvíjeli jsme nějakou společnou činnost, která ve velký většině případů nebyla od věci.

Takže pozitivně na to vzpomínáš?

C: Kdybych to měl vyjádřit na nějaký procentuální škále, tak řeknu 80% pozitivně a 20% negativně – ten konec. Bylo to prostě..najednou se tam někde něco zlomilo, člověk to vnímal negativně, trvalo to půl roku a přestali jsme chodit všichni.

Do SSM jsi chodil?

C: SSM? Nooo, jak to tam bylo? Já si myslím, že snad ani jsem nebyl.

Nebyl si Svazák?

C: No nechci se mýlit. Jestli jsem byl, tak si vůbec nevybavuju nějakou konkrétní vzpomínku.

A připomínal ti třeba někdo, že nejsi Svazák, že by si měl být?

C: Určitě!

Jak se to projevovalo?

C: Už při nástupu vlastně na tom učilišti. Myslím, že se jmenoval...ten človíček, tak pamatuju si ho, protože jsme mu říkali bezpalec...on měl nějak ufiknutý dva prsty (smích) a měl pěknou sestru (smích). Takže ten no, to byl takovej šéf SSM. Starší asi o dva nebo tři roky. Ale byl to takovej člověk jak jsme si potom prostě představovali komunistu. On to prostě hodně žral. Já si ho pamatuju dodneška...malej....takovej....upocenej, prostě jako brr. Prostě to nešlo. Určitě zkoušel lákat do SSM. Nevím jestli na mě někdo vytáhne nějaký záznamy, ale já si myslím, že jsem se snad nenechal nalákat.

Dobře. A z učitelů někdo? Připomínali ti to, že by si měl chodit?

C: Nooo, hnedka v prvním ročníku, byl tam učitel....Tam to bylo zajímavý v tom, že on do nás hrozně hustil občanskou nauku v tom prvním ročníku, mluvil o diverzantech a záškodnících a my jsme se museli biflovat takový věci...no a když jsme přišli vlastně z kraje

druhého ročníku, tak jsme se divili kde jea on emigroval (smích). Takže myslím si, že tohle nás docela ovlivnilo.

Aha! Kázal vodu a pil víno!

C: Přesně tak no. A pak jsme tam měli učitelku občanské nauky, ta se jmenovala...a ta se teda vo to pokoušela tak vehementně, v nás tu lásku vzbudit, jenomže se jí to nedařilo a hlavně nebyla dostatečně etablovaná, abych ta řekl, neuměla vysvětlit tehdejší pojmy, které rezonovaly společností. Díky Glasnosti a Perestrojky....a tak dále a tak dále a ona prostě nebyla schopná se tý době přizpůsobit, pořád zůstávala taková ta zakořeněná komunistka a v tý době nebyla schopná diskutovat. Když se jí člověk na něco zeptal. A já jsem takovej, že sem do ní potom ryl.

To sis dovolil do ní rýt?

C: Jooo, ať už to bylo na odborné úrovni. Mě hrozně bavilo se připravovat na její hodiny občanský nauky a vědět tak víc než ona. Takže když třeba nás učila o VŘSR, tak mě hrozně bavilo se jí zeptat...A víte, který námořník to vystřelil? Jak se jmenoval? Jmenoval se Pičurin, to nevíte? A on se tak opravdu jmenoval. A víte v kolik to vystřelil? No ne...v podvečer. Já Vám to řeknu přesně, podle záznamů to bylo 21:40. Opravdu jako..

Tak to tě asi neměla moc ráda.

C: Neměla no. A Aurora víte co to bylo nebo co to je? No loď, ze které se střílelo. No a latinsky je to polární záře. To taky nevíte paní učitelko? To je hrozný (smích).

Kdyby sis měl vzpomenout, s jakými aktivitami ses v Pionýru setkal? Co jste tam dělali?

C: Ze začátku jsme docela hodně byli venku. Takže všechny takový ty věci jako sbírání já nevím...šišek. Tvorba potom následná, ať už doma nebo pak v nějakých prostorách. Myslím, že jsme docela i trénovali, třeba nám hodili provaz na větev. A já jsem byl zrovna takovej jako jedlík, takže jsem měl problémy odlepit zadek od země. Takže nás učili i fyzický aktivity, zkoušeli to do nás naládovat. Samozřejmě sem tam nás využili na nějaký úklidový akce co byly. Ale musím říct, že to bylo podaný tak, že se nikdo necítil nijak ponížěn nebo nějak využíván. Samozřejmě jsme měli taky akce typu zpívání, hraní. Byly jsme se podívat v tehdejší posádce sovětských vojáků. A zase nevnímám jsem to nijak negativně. Protože ty podmínky, ve kterých tam ty lidi žili nebyly nijak slavný. Takže mi jich bylo svým způsobem i líto.

Takže venkovní hry, výlety jste podnikali.

C: Určitě. Tehdy se hrozně běhaly soutěže typu Partyzánský samopal a nebo každý rok byla soutěž – O zemi, kde zítra znamená již včera. No a tam speciálně v té vědomostní soutěži, tam jsme zkrátka museli být. Vždycky jsme tvořili dvě, tři třípoziční družstva a tam jsme vždycky patřili k favoritům. Bylo to úžasný, vždycky jsme patřili k favoritům, dostali jsme sušenku a zahráli nám.

Účastnil ses nějakých akcí jako Pionýr?

C: Joo, prvomájový průvod jsme vnímali špatně. Protože to bylo právě takový umělý. Tohle všechno, co jsme se bavili, tak to byla přirozená součást dětského života, ale prezentovat se někde na tom prvním máji a bejt celej šťastnej a vysmátej, to bylo..prostě nám to nebylo vlastní. Tady i ty vedoucí, který nás vedly, bylo vědět, že na ně tlačí a dodneška si vzpomínám na jedno tehdejší hlášení, kdy nás ředitel školy i takovým tím komunistickým hlasem a stylem mluvy a tak dále...a vážení doufám, že se budete radovat, že budete křičet! Ať žije první máj! Ne jako loni kdy bylo ticho. Na to si vzpomínám do dneška. To bylo nepříjemný. To hodně kazili.

Takže tam (v prvomájovém průvodu), byla ta ideologie hodně přítomná?

C: Ano.

Ale na těch běžných setkáních, to bylo v pohodě?

C: Tam jsem to nevnímал, ani v rámci toho česko-sovětského filmového přátelství. Osobně jsem to bral jako jednu z mála možností, kdy člověk může poznat kulturu jiný země.

Co Pionýrské tábory?

C: Byl jsem na několika – čtyřikrát, pětkrát. Já myslím, že zase, nemůžu říct, že jsem tam nějak vnímал tu politiku.

A bavilo tě to tam?

C: Nejvíc mě to bavilo, když jsem byl úplně nejstarší na tom posledním, takže tam to bylo fajn, protože přeci jenom už byl člověk starší a všímал si i nějaký rozdílů mezi pohlavími a už třeba nějaký ty hlídky nevnímал jako nějaký nutný zlo, už se to dalo nějakým způsobem využít a tak. Když to dítě bylo mladší, tak tam to bylo o tom, na co byl ten člověk zvklej

z domova. Tam to dítě bylo zvyklý se postarat trošičku o sebe, bylo zvyklý, že musí mít trošku nějaký lokty. Když ty lokty mělo, tak nebyl problém. To si myslím, že je i dneska, že jsme se cítili odloučený od těch rodin. Ale že by tam někde promlouvala politika nebo že by jsme dělali něco na téma, který by nějakým způsobem souviselo s červeným šátkem, si nevzpomínám.

Chodil jsi rád do Pionýra, nemusel tě nikdo nutit?

C: Dokud to bylo v té době s těmi vedoucími, tak mě nemusel nutit nikdo, chodil jsem docela rád, já jsem to měl vždycky tak, že jsem se lidma potkával rád a ideologie mi byla cizí.

Co bylo tím hlavním důvodem, že si tam chodil rád?

C: No určitě, to že jsem se tam potkával se svými vrstevníky, to byla jedna věc, ale určitě zásadní bylo, že ti vedoucí, kteří nás vedli, tak byli zkrátka zajímavý.

V jakém smyslu?

C: (smích) No tak, dělali se mnou, nabízeli mi určitou alternativu toho, co jsme třeba měli doma. Možná to bylo i v souvislosti s tím, že byli možná měkčí, než třeba můj táta. Protože můj táta byl komunista. On byl předseda občanského výboru číslo 9. Vlastně měl tam ty tři paneláky a občas se mi zdálo, že to trošku víc prožívá, než by možná nezbytně musel. Byť musím se ho zastat, nic z toho nikdy neměl. Měl z toho spíš povinnosti a pro nás to znamenalo, že on, já a moje sestra jsme byli vždycky ti první, kdo ze všech paneláků šli uklízet, sbírat zametat..

Takže pro Vás to byla spíš nevýhoda?

C: Takovej blbec to byl můj táta, v tomhle směru.

Kromě toho, že jsi chodil do Pionýra a do toho filmového klubu. Měl jsi ještě nějaké jiné aktivity?

C: Hrál jsem basketbal od roku 1983 do 1988/1989. Takže ten basket, to byl jednou týdně trénink a jednou za dva týdny zápasy. To jsme jezdili v rámci celého východočeského kraje. No a Bendy hokej jsme hrávali s klukama.

A nějaký kroužek jsi měl? Třeba v rámci Svazarmu?

C: Ne, to ne.

Pamatuješ si na Sametovou revoluci? Co se ti vybaví, když řeknu Sametová revoluce?

C: cinkání klíči na náměstí, spory s tátou.

Účastnil ses nějaký aktivit? Protože Sametová revoluce byla orámovaná studentskou aktivitou, ty jsi v té době byl student?

C: Nenene já už jsem pracoval. Já už jsem půl roku pracoval. Protože ona byla v listopadu 1989 a my jsme maturovali v tom květnu 1989. Takže já jsem pracoval. V těch 18 letech já jsem pracoval v Tesle, na směny, byli jsme oddělení, takový výběrový řeknu, dělali jsme magnetáky pro Německo a byli jsme tam sami mladí. Nejstaršímu bylo třicet a mistrovi čtyřicet a je potřeba říct, že my jsme v té době...já jsem byl tele, já jsem prostě nevěděl, co se děje a možná i proto, jsme tam měli s tátou ty spory, protože já jsem samozřejmě vnímal, co se psalo v novinách, co říkali v televizi a připomínalo mi to, co se stalo v tom roce 1968. Já jsem po tátovi chtěl, aby si se mnou o tom povídal, ale táta to neuměl se mnou o tom mluvit. Takhle mi dal jenom tu známou knížku Poučení z krizového vývoje a řekl mi: to si přečti a třeba tam najdeš, co hledáš (smích). Takže já jsem nevěděl, co se děje, takže ten první týden, já jsem prostě měl možná i noční ten tejdén, ale vůbec jsem nechápal, do ničeho jsem se nezapojoval, doma to nijak nerezonovalo, tahleta záležitost, až asi po týdně jsem se někde dostal k nějakým těm pamfletům, které tehdy kolovaly. Tehdy to ještě všechno bylo psané na stroji a bylo to já nevím...pátá, dvacátá kopie, takže to bylo nečitelný, šmouhatý, šedivý, takže tam člověku se začali malinko otevírat oči, ale že bych byl aktivní, možná až tak za měsíc, že jsem byl trochu aktivnější. Spíš to bylo to, co se jako děje. Kdo půjde kam, koho třeba z té Tesly vyrazí, ale společensky jsem vůbec nevěděl o co go.

Takže jsi neměl ani žádná očekávání? Nebo co si od toho čekal?

C: Čekal jsem od toho...já jsem celý dětství hrozně moc četl a já jsem hrozně toužil, podívat se na ty místa, o kterých jsem četl. Možná i proto, to bylo moje hobby, ty hlavní města států. V tom jsem se opravdu dobře orientoval. Mě jediný co napadlo, vždyť já bych se mohl vlastně někam podívat – jak jezdil ten Vinnetou se Sheterhandem. Já jsem byl tele fakt ještě v těch osmnácti. Toužil jsem po tom, ale nebyl jsem jeden z těch prvních, v uvozovkách paštikářů, který museli hned vyjet a se zásobou paštik a chleba chodit někde po Rakousku. To jsem nebyl já.

Takže si hlavně očekával, že budeš moct cestovat. Zajímal si se v 90. letech o veřejné dění?

C: Sledoval jsem politiku, tehdy mě zaujala politika jako taková, ale ne tak, že bych se v ní chtěl angažovat sám. Zajímalo mě to jako hra – souboj mozků. Ale sám, že bych se angažoval to ne. Já jsem se angažoval až někdy v roce 97 – 98, tam jsem chvíli působil v ČSSD lokální. Asi rok, dva jsem tam působil.

Takže jsi byl aktivně součástí té strany?

C: Jo, bylo to aktivní, ale fungovalo to nějakou dobu, myslím, že jsme tam nějaký věci udělali, bylo to spíš o tom, bejt takovej lídr....děcka pojd'te něco dělat, takže jsme třeba zkulturnili někde nějaký hřiště, který bylo prostě zrušený, ale nebylo to nějaký politický. Byla to spíš taková prodloužená ruka. Pojd'me.

Takže si pamatuješ Děkujeme, odejděte, nebo Impuls 99'?

C: Impuls 99', vůbec nevím, co to bylo.

Ne?

C: Ne, vůbec ne. Jestli mi to připomeneš?

Měl v tom prsty Tomáš Halík a obě iniciativy byly kvůli Opoziční smlouvě. Děkujeme, odejděte, bylo takové výraznější, takže to ti možná i víc řekne a byly to vlastně první větší demonstrace po Sametové revoluci. A Impuls 99' je pravda, že byl takový utlumenější, to byla víceméně petice a také se to týkalo Opoziční smlouvy a byla to výzva, aby Klaus se Zemanem odešli.

C: Impuls 99' mi nic neříká, ani po tom naťuknutí. Navíc musím říct, že pan Halík mi nebyl nikdy sympatickej, tak možná i to byl ten důvod. Ale co se týče Zemana a Klause, dneska se na to určitě můžeme koukat jinak, ale v té době jsem to vnímal tak, že to jsou zkrátka dvě takový nejsilnější osoby a když se člověk podíval do VB nebo do USA, tak viděl, že ve vyspělejších demokraciích je ta tradice dvou stran zakořeněná a možná, že to těm společnostem dlouhodobě prospívalo, takže já jsem v té době v tom neviděl nic špatnýho, protože jsem měl pocit z těch menších stran, že to jsou opravdu jenom křiklouni jo.

Tak to jo, to je zajímavé. A dnes se angažuješ v nějaké organizaci občanské společnosti? Jsi součástí třeba nějaké neziskové organizace nebo na nějakou přispíváš?

C: Jako charitu?

Nemusí to být vyloženě charita, ale chápu, že mezi lidmi je rozšířený termín charita, tak charita.

C: (smích). Jasně, takže na charitu určitě přispívám. Mám bratra, který je od narození odkázán na péči, takže je v nějakém domečku, takže posílám nějaký peníze z platu, máme i nějaký s manželkou aktivity...charitu. No a co se týče mě, tak já můžu říct, že jsem v radě zaměstnanců naší společnosti, nechtěli jsme odbory, takže jsme se tak domluvili s vedením společnosti, i já vnímám odbory jako takovou lacině násilnickou...já nevím jak to mám říct...prostě populistickou, až svým způsobem prostě organizaci a vždycky je lepší když se ti zaměstnanci s tím vedením nějak domluví. Pravdou je, že před nějakou dobou zpátky se to schylovalo, že by ty odbory mohly vzniknout, ale domluvila se ta rada zaměstnanců a myslím, že to funguje velmi dobře...takže je nás tam 5 vlastně ze zaměstnanců...já už tam teďka budu dvacet let taky, takže vůči tomu vedení se vždycky dokážeme domluvit.

Takže něco jako odbory na přátelštější bázi.

C: Nooo, nejsme nijak napojení na nikoho dalšího v Praze, kdo by nějaký způsobem z nás, jak se říká byl. Ani nemáme, že bysme odváděli nějaká procenta z platu na naši funkci. Je to funkce dobrovolná a já si jí docela vážím, musím říct. Protože prostě bejt hlasem těch zaměstnanců znamená, že tě někdo oceňuje a myslím, že jsme se vždycky dokázali domluvit na všem.

Jak si říkal, že máte nějaké aktivity s manželkou v rámci těch neziskových organizací, mohl by si mi říct jaké? Samozřejmě, pokud se ti o tom nechce mluvit, tak to můžeme přeskochit.

C: Máme. Já teď přemýšlím, jak se to jmenuje. Je to kousek vedle Brna. Manželka měla spolužáka na VŠ, který se tam prostě stal v té organizaci Betlém ředitelem. Manželce v mládí hodně pomohl a ona na to nezapomněla, takže my ho prostě podporujeme, ročně nějakou těsně nad pětimístnou částkou a občas tam i jezdíme. Její kořen zaměstnání je v Brně, takže když tam někdy jedeme, tak se snažíme tam i stavit a kouknout se, jak se jim tam daří.

To je fajn. A co tě vede k tomu, být takhle aktivní, nebo i v těch 90. letech?

C: Děkuju za otázku, já si dneska říkám, že jsem měl být podstatně aktivnější (smích), v těch 90 letech, než jsem byl. Nevím. Možná to byla naivita, možná to byla tehdy nějaká víra, že to je teď o nás, o nás mladých. Kolikrát jsem si říkal, že ty mladý v 50 letech taky věřili, že to je o nich. Aktivita byla malá, mohla být větší. A byla to asi víra, že můžeme mít víc, než mi ten můj táta do tý hlavy vtlučoval.

No a co tě vede k tomu, podporovat i neziskové organizace a tak?

C: Já si myslím, že obyčejná lidská slušnost, sounáležitost, člověk by si měl vážit toho, že se má dobře a měl by pamatovat na ty, kdo se třeba tak dobře nemá a třeba se mu stane to, že někdo bude někdy pamatovat na něj. Možná člověk, když si takhle rozšířil ty obzory, a určitě víš, o čem je buddhismus.

Ano.

C: A o čem to je? Buď rád, že můžeš prospět.

To je pravda, kéž by to takto mělo víc lidí. Máš pocit, že tě v rozhodnutí, být aktivní a pomáhat formovalo i členství v Pionýru, že si tehdy byl aktivní a přeneslo se to do současnosti, že tě to naučilo být aktivní a něčeho součástí?

C: Myslím, si že to tak mohlo být. Že ti lidé, co mě vedli v Pionýru, tak mě vedli k tomu, abych se nějakým způsobem projevoval, třeba i v té občanské společnosti, ale pomohlo tomu negativně i to, jak jsem se cítil doma.

Pomohlo to tomu negativně?

C: Nonono, protože vlastně já to tomu tátovi ukážu, že v tom možná bylo trošku i tohleto.

To je zajímavé. Účastnil si se v posledních letech třeba nějaké demonstrace, podepsal si petici nebo byl jsi součástí stávků?

C: Petici jsem asi před půl rokem podepsal u nás ve firmě (smích). Ale byla to petice, která souvisela s pracovním prostředím, nebylo to něco politického. Předtím – nevzpomínám si, že bych jako takhle někde vystupoval a mával někde vlajkou, to ne. Víím, že byla moje máma asi před třemi lety, mávala někde za párek v rohlíku někde na Letný za odbory. Dělali nějaký organizovaný zájezd. Ale já ne. Víím, že něco bylo, nevím tři roky zpátky...byly nějaké demonstrace tuším proti Íránu v Berlíně?

Jako proti islámu?

C: Nonono, tak víím, že mě tam někdo i lákal z okolí a že to bylo jako organizovaný a že to bylo i placený – heleee dostaneš litr a pojed' se mnou na otočku do Berlína zamávat transparentama. Prostě bylo to za tu Německou stranu ASD...

Spíš AFD ne?

C: Afd! To mě tam lákali a nejel jsem.

Ale jinak ses neúčastnil tady v Čechách.

C: asi jsem tady nevnímal nějakou událost tak silně, aby mě natolik oslovila.

Jestli jsi ohleduplný vůči svému okolí se vlastně ani už ptát nemusím, to už jsi mi tady v podstatě řekl, že jsi (smích).

C: no..možná by někteří nejbližší měli jiný názor no.

Když je ve Vašem sousedství někdo třeba nemocný nebo hendikepovaný nebo vyloženě nemohoucí, pomůžeš mu?

C: Organizovaně ne. Sousedy, máme tam třeba nad náma paní která vlastně je nemocná, bere poměrně silný léky na hlavu, když to tak řeknu, takže tam to nechávám na manželku. Že bych byl vůči ní aktivní já sám, tak to spíš ne. Někdo by mě mohl i podezřívát z toho, že mám i jiné záměry (smích). Ale nechávám to na manželku a kdykoliv (paní) potřebuje něco přestěhovat, třeba přiložit tu chlapeckou ruku, tak určitě ano.

Takže ta situace ve tvém sousedském okolí je?

C: Je, možná sousedům naproti, ať už já nebo dcerka, když jsme měli malou dcerku, tak vím, že manželka nemohla uklízet třeba schody, sousedi to leckdy dělali za nás, my to víme, takže dneska když jsou staří, oba žijí a jsou staří, tak je pro ně problém si dojít na ten nákup, tak tam zaklepeme a třeba jim ten nákup uděláme.

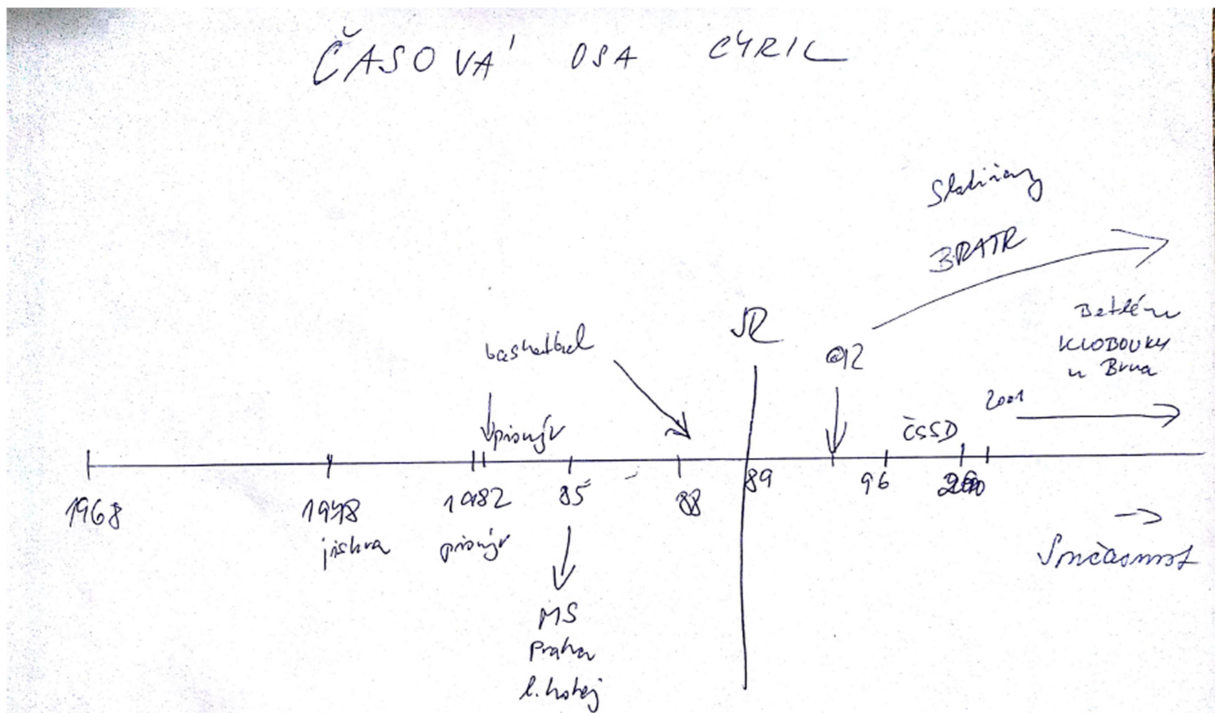
Jasně. Když se ve tvém městě koná nějaká akce, účastníš se příprav?

C: Příprav ne. Je to dáno...nechci se na to vymlouvat, ale je to dáno opravdu tím, že jsem opravdu hodně pracovně vytížen, ale nebráním se žádný akci. Pamatuju si, hrozně se mi líbila akce, když učitelé Lidové školy umění se sešli v restauraci a v sále měli vystoupení a hráli tam vedle sebe na piano Money, Money, Money od Abby a nějaký klasiky. Bylo to velmi příjemný a chtěli si takhle přivydělat na nějaký nástroj, takže bylo to perfektní. Dvě a půl hodinky, velmi příjemný, přátelský, srdečný posezení, některý lidi jsme znali, protože dcera zpívá už několik let ve sboru a bylo to fajn. Takže takovéhle akce mám určitě rád.

Takže příprav se neúčastníš, ale když potom ta akce nějaká je, tak tam jdeš, když nemáš práci.

C: To určitě jo, nemám nějaký předsudky.

Tak to je všechno. Děkuji za rozhovor!

Příloha IV – rozhovor s Danou a její čára života

S Danou se znám necelý půl rok. Je jí 49 let a pracuje na částečný úvazek jako sociální pracovnice v NZDM. Na druhý půlúvazek je čalounice. Sešli jsme se v NZDM v příjemném prostředí. Dana měla hektický den a náš rozhovor byl dvakrát přerušen ze strany klienta. Tykáme si.

Prosím, řekni mi, od kdy do kdy jsi byla v Pionýru, včetně toho, kdy jsi byla Jiskra.

D: Tak Jiskra jsem byla od roku 1979 a v Pionýru jsem vlastně byla do roku 87, do konce základní školy.

A potom jsi chodila i do SSM?

D: Chodila jsem do SSM, dokonce jsem byla členkou okresního pléna (smích).

Aha a v čem to spočívalo?

D: No byla to taková jako organizace okresu, která řídila všechny aktivity, který se vlastně děly v rámci SSM na celém Pardubickém kraji.

Kolik ti je let?

D: Je mi 48, bude mi 49.

Co tě jako první napadne, když řeknu Pionýr?

D: Nucený schůzky, na který se mě moc nechtělo. Já jsem nebyla úplně zapálený člen. Protože tím, že ve třídě jsme to měli tak jako zvláštně a tím, že jsem byla tak trošičku jako šikanovaná, ne teda fyzicky ale psychicky. Protože moji rodiče na tom nebyli finančně až tak dobře, jako ti ostatní, takže jsem neměla spoustu věcí, který měly jiný děti. Navíc jsem měla o šest let mladší sestru, o kterou jsem se musela starat, takže jako ty vztahy v té třídě nebyly úplně ideální, a protože jednou z těch pionýrskéj skupin byla ta skupina školní, tak se mě úplně tak moc nechtělo, když jsem s nima byla celý den na vyučování, tak ještě s nima trávit čas po vyučování, takže se mě tam úplně nechtělo chodit, ale bylo to povinný.

Takže jsi tam prostě musela.

D: Musela, musela. Rodiče mi moc nechtěli psát omluvenky, i když taky jako úplně nebyli zastáncem tohoto, protože můj tatka vlastně byl syn kulaka, takže s tím měl problémy, ale jako chodit se muselo. No občas jsem se ulila, občas jsem s tím měla i problémy, že si mě zvali na kobereček, jaktože jsem nebyla a tak.

Takže by se dalo říct, že tě museli nutit, chodit do Pionýra?

D: Jo...jako docela jo no. A já jsem nikam jinam nechodila. Jako prostě na žádný jako třeba sportovní oddíly jsem nechodila, takže já jsem měla vlastně jako kroužek jenom Pionýra.

Takže si neměla žádné jiné aktivity?

D: Ne, nebyly na to finance, aby mi rodiče něco takovýho platili.

To se muselo platit?

D: Jo a bylo potřeba, abych prostě hlídala tu mladší sestru. Nebyly to tak velký poplatky, ale třeba za Sokol nebo tak, nebo když holky chodily cvičit do baletu, tak nějaký jako poplatky se samozřejmě platily.

Takže ani do Sokola jsi nechodila?

D: Ne. Ne, nikam.

Jaký aktivity jste dělali v Pionýru?

D: Ďálo se různý...chodilo se většinou jsme se scházeli ve třídě, tam se dělaly pak většinou různý hry, že se hrály, na co jsme jako nejvíc chodily, co nás bavilo, tak to byly besídky, jako vánoční a takovýdle. Nebo se chodilo ven. Sbírat vodpadky, uklízet do parku a tak podobně. To byla tak zvaná Akce Brontosaurus (smích), přežiješ rok 2000 (smích).

Takže jste chodili často ven?

D: Ven...když bylo léto, jaro, tak se chodilo ven, když bylo pěkný počasí a časnej podzim a přes zimu se potom bejvalo ve školní třídě a tam se hrály různý takovýhle hry a tak no. A plnily se různý odznaky zdatnosti (smích).

Aha, nějaké máš ještě doma?

D: Ježiš, něco jsem měla, ale už si nevzpomenu co a doma to určitě už skovaný není, to už vzalo za svý (smích).

Co vedoucí? Jaký byl?

D: My jsme jich měli několik, nám se ty vedoucí docela střídali. Na jiskry náš měla maminka jedný naší spolužačky, se kterou jsem se pak v budoucno sešla i jako s kolegyní v práci. A když jsme už byli v Pionýru, tak se nám tam ty vedoucí už jako střídali. Některý byli horší některý lepší. A když jsem byla starší, když jsem přešla na střední školu, tak jsem chvíli dělala jako pionýrskéjm vedoucím, takovýho jakoby asistenta, coby Svazák, ale to bylo asi tak dva roky.

Kdyby si měla říct, jo vedoucí byl fajn, nebo ne, byl hrozný.

D: Jak kdy (smích).

Jak který?

D: Jak kdy, jak který vedoucí, jak která schůzka, bylo to různý.

Takže by se dalo říct, že vedoucí nebyl tvou hlavní motivací, proč chodit do Pionýra?

D: Né, to určitě né. Pro mě ne.

Chodila jsi tam ráda? Říkala jsi, že moc ne.

D: Moc né no, potom už jako starší tak to šlo, to se jezdilo i na výlety, tak to už jako docela šlo, ale ze začátku určitě ne, v té pátý šestý třídě, určitě ne.

Co bylo hlavním důvodem, proč jsi tam nerada chodila?

D: No, asi ty vztahy s těma spolužákama, že mě o s nima jako prostě nebavilo, nerozuměli jsme si.

Když jsi tam chodila, vnímala jsi v Pionýru přítomnost ideologie komunismu?

D: V té době? Nevím, v té době jsem nad tím asi zase až tak nepřemýšlela. Prostě bylo to povinný, jako spousta věcí bylo povinných a člověk to tak jako nevnímal. Prostě proto, abys měla klid a aby ti napsali dobřej posudek a mohla jsi jít studovat, kam si chtěla, tak ti nic jinýho nezbývalo.

A teď zpětně si tu ideologii uvědomuješ?

D: Tak to asi jo, ale jak říkám, já nad tím zase tak nepřemýšlím, říkám člověk to hodil za hlavu už je to strašná spousta let, s těma lidma se už ani moc nevidám, nestýkám.

Nebylo to pro tebe až tak důležité?

D: Ne.

Účastnila si se jako Pionýr nějakých akcí? Dejme tomu, stání u pomníčku a podobně?

D: Jo, tak to se muselo chodit, samozřejmě. To sme chodili dávat věnce a na prvního máje jsme museli chodit v kroji a salutovat na hymnu a chodit v první řadě a klást věnce tady na náměstí k tanku a dokonce si vzpomínám, že jsem teď nevím, jestli to bylo vyloženě svázaný s Pionýrem, ale myslím že jo. Když se tady otevírala tehdy, tak zvaně nová přístavba základní školy, tak že jsem tam byla nanominovaná a nesla jsem nůžky na podnose, aby mohli přestříhnout pásku (smích). Dokonce jsem kvůli tomu byla i v novinách, v Září (smích).

A to tě bavilo?

D: No, člověk to tak neřešil, prostě někam tě poslali, tak si šla, vzhledem k tomu, že jsem jako i v té třídě byla aktivní, že jsem se starala o třídní knihu a třídní učitelka mě brala jako hodně zodpovědnou a spolehlivou, no tak na takovýhle věci mě prostě vždycky nacpali, na takovýhle recitace básniček a tak.

Věděli, že nebude ostuda, když tam půjdeš ty?

D: Věděli, že nebude ostuda a že tam budu včas (smích), že si to nedovolím.

Co Pionýrské tábory? Jak na ně vzpomínáš?

D: Na pionýrských táborech jako na takovejch já jsem nikdy nebyla, jakože vyloženě vod Pionýra. Já jsem byla na táboře třikrát ve svém životě a to bylo vod zaměstnavatele mého táty a jinak my jsme nikam nejezdili, ani na dovolený nebo tak, takže.

To asi souvisí s tou Vaší situací, že?

D: Přesně tak.

Vzpomínáš si na Sametovou revoluci?

D: Vzpomínám!

Co tě jako první napadne?

D: Byla jsem vlastně na Střední škole, nevěděli jsme pořádně, co se děje, protože úplně k těm studentům vysokoškolákům jsme nepatřili, věděli jsme, že prostě se něco děje, věděli jsme, že prostě se vo tom rodiče bavěj, věděli jsme, že se cinká klíčema, ale nikam na ty demonstrace my jsme nechodili, jenom jsme to tak sledovali v televizi z povzdálí a pořádně my jsme nevěděli, co si o tom myslet.

Takže ses nijak na těch aktivitách nepodílela?

D: Ne ne ne, i když vlastně jsem byla v tom plénu SSM, ale ani tam se to nijak jako úplně neřešilo.

A to bylo tedy ještě v té době?

D: To bylo v té době, protože já jsem vlastně byla ve druháku, ve třetáku a já jsem vlastně končila v 90 roce třeták, takže to byl akorát ten přelom druhák, třeták. Já jsem v té době si našla přítele, takže jsem řešila spíš jiný věci (smích).

A třeba na náměstí si se chodila koukat?

D: Ne ne ne, na to vůbec nebyl čas, tak já že jo jsem dojížděla do školy. Takže do dvou hodin jsem byla ve škole, pak sem musela mazat na vlak, aby sem se stihla dostat domů a někdy kolem čtvrtý sem přijížděla domů a pak bylo prostě úkoly, praxe a já už jsem v té době si přivydělávala šitím pro lidi, takže jsem řešila spíš jako jiný věci, nikam jsem nechodila na

žádný demonstrace a tak. Naši by mě ani nepustili, tady v našem městě se ani nic moc nedělo a do Prahy nebo do Pardubic, by mě naši vůbec nepustili v té době.

Zajímala si se v 90 letech nějakým způsobem o veřejné dění?

D: v těch devadesátkách ani ne, protože sem se vdala a vlastně půl roku potom sem otěhotněla, takže pak jsem řešila spíš rodinu, miminko, který bylo dost často nemocný, takže já jsem se v podstatě do nějakýho veřejnýho dění zapojila až po spoustě let, vlastně už coby rozvedená s jedenáctiletým klukem a vlastně až když mu bylo čtrnáct, tak vlastně jakoby nejvíc, že jsem se přes něho dostala k florbalovému oddílu, kde se přes takovou spletitou cestu vlastně dostala až jakoby k tomu, že jsem tam dělala sekretáře oddílu spoustu let a starala se o celej ten oddíl a pak jsem jezdila vlastně ještě do Prahy do komise rozvoje oddílu.

A to bylo ve kterým roce?

D: No, synovi bylo čtrnáct, tak ten se narodil v 92, takže vlastně 2006. Florbalový oddíl a tam jsem vlastně působila osm let. A ještě poslední vlastně asi rok, než jsem tam skončila, rok ještě potom jsem jezdila do té Prahy.

K tomu se dostaneme. Mě ještě teď zajímá, nebyla jsi součástí nějaké iniciativy? Říká ti třeba něco Děkujeme, odejděte?

D: Jooo, tak to jsem samozřejmě slyšela, to jsem samozřejmě nějak evidovala i ze zpráv v televizi, ale jako nezapojovala jsem se, ani žádný petice si myslím, že jsem nepodepisovala, nejsem si vědoma.

A pamatuješ si, kvůli čemu to bylo? Ta iniciativa?

D: Tak chtěli, aby odešla tehdejší vláda.

A víš proč?

D: Ježiš to už si taky ani nepamatuju. Nějak se prostě lidem nelíbilo co se děje a jakým způsobem tady tu zemi vedou.

A Impuls 99', to byla taková další iniciativa.

D: To mi nic neříká.

Angažuješ se dnes v nějaké OOS?

D: No, akorát pracuju v majetkovém výboru při městě.

A jinak už nikde?

D: jinak už nikde.

Přispíváš na nějakou organizaci?

D: Nepřispívám. Jenom nějaký jednorázový ty, když mě někdo osloví nebo zastaví na městě, když mám jakoby zájem do tříkrálovky a takhle ale jinak jako nikde.

Co tě k tomu vede, že se neangažuješ?

D: Nějak tomu úplně nevěřím.

Nevěříš?

D: Nevěřím, nevěřím těm věcem, nevěřím že ty peníze jdou úplně tam, kam by měli jít, takže si spíš vybírám takový ty věci, který mi přijdou důvěryhodný a jednou za čas.

A proč se neangažuješ v nějaké organizaci OS?

D: říkám, já už jsem si užila práce a starostí dost kolem toho florbalu a teď už si myslím, že zase trošku slevím a vodpočinu si. I zdravotní důvody a všechno, už to bylo prostě časově i psychicky náročný a už prostě mě to hodně zatěžovalo, takže už byla potřeba z toho odejít a trošičku se zase začít starat sama o sebe.

Takže v posledních dvaceti letech to byl hlavně ten florbal, co ti zabíralo čas?

D: Jo, jo. Hodně času, to byla taková druhá rodina.

Takže nemáš pocit, že by tě v tomhle rozhodnutí, že nejsi ničeho součástí, formovalo členství v Pionýru?

D: To už jsem tak nějak zapoměla, jak říkám, od těch devadesátek jsem se starala hlavně o rodinu, o syna a abych si přivydělala nějakým způsobem, abysme splatili dluhy a tak protože to nebyla jednoduchá doba. Pak jsem se rozvedla a zůstala jsem ještě ve větších dluhách a se synem sama, takže jsem měla úplně jiný starosti než tohleto a pak vlastně přes něho jsem se dostala k tomu florbalu a tam mě motivovalo spíš to, že jsem se snažila s ním trávit nějakéj

čas, kterej jsem předtím až tolik netrávila protože to prostě nešlo i z těch finančních důvodů a tak a nějak mi tak došlo, že je zapotřebí trošičku s ním trávit nějaký čas.

Účastnila si se v posledních letech nějaké demonstrace, podepsala si nějakou petici?

D: Podepisovala jsem petici tady za městskou knihovnu loni.

Co se dělo s městskou knihovnou?

D: Město bude předělávat jednu starou historickou budovu a bude z ní dělat městskou knihovnu, kterou tam bude stěhovat z budovy záložny. Byl na to vypsanej tendr asi 3 návrhy na to byli. A udělali jakousi anketu na městě pro co by ty lidi byli. Tak sme samozřejmě vodhlasovali valnou většinou zachování toho historickýho rázu, s tím že vevniř to udělaj samozřejmě moderně, ale to průčeli, který de do toho historickýho náměstí, aby zůstalo stejný, no a rada si vodhlasovala samozřejmě šílenou skleněnou modernu, která se do toho vůbec nehodí, takže tady lidi sepisovali petici, protože se nám to nelíbilo. Když už teda tu anketu nějakým způsobem vypíšu, s tím, že chtěj znát názor lidí, tak by k tomu měli přihlídnout a ne si teda pak sami udělat co chtěj, že jo. Nicméně to stejně žádnýj účinek asi moc nemělo, alespoň podle posledních zpráv. On to koronavir všechno trochu zbrzdil, takže uvidíme.

Stávky ses nějaké účastnila?

D: Ne ne.

Dalo by se říct, že jsi ohleduplná vůči svému okolí?

D: Snažím se (smích).

Když třeba někdo v sousedské komunitě potřebuje pomoc?

D: Jo tak to jo. Já i v práci pracuju na DPP jako u půjčování kompenzačních pomůcek a pracuju v Charitě takže to už z toho tak nějak vyplývá.

Máš někoho ve svém sousedském okolí někoho, kdo by takto potřeboval pomoc?

D: Určitě, na patře mám sousekku, která je starší, tak když potřebuje nějakýj nákup, nebo i něco v bytě třeba opravit, vyměnit žárovku nebo tak, tak určitě pomůžu.

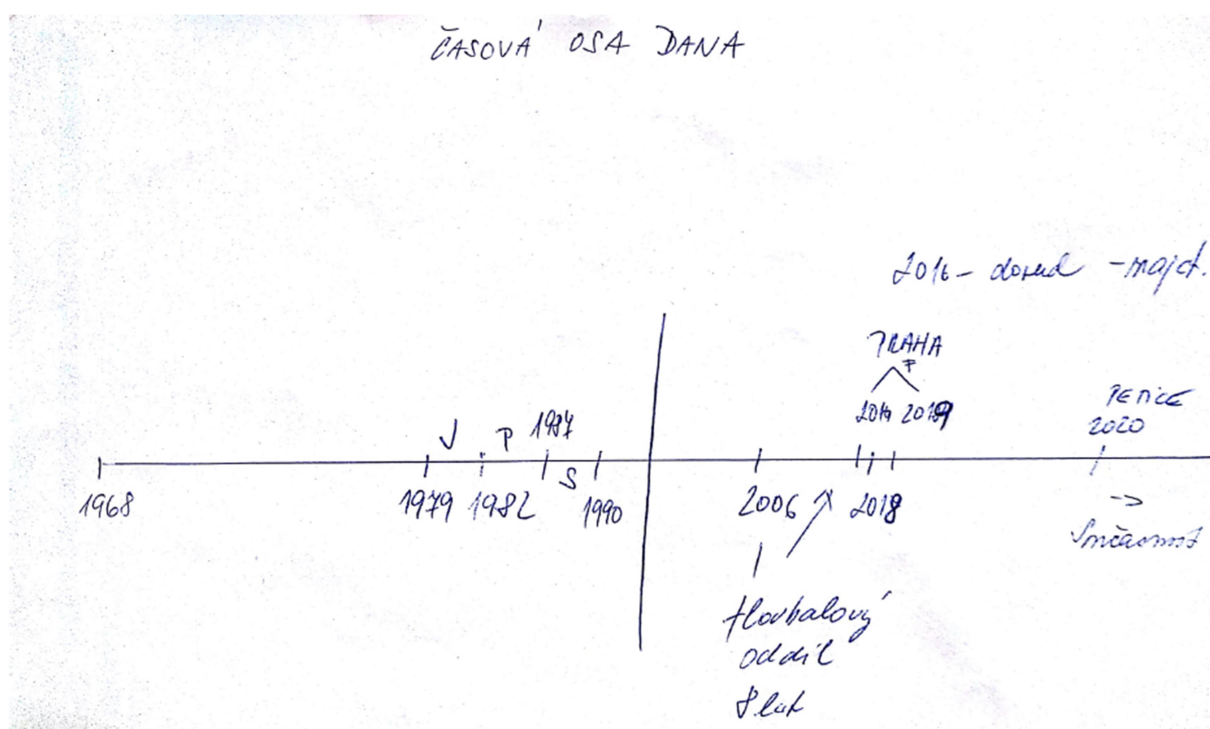
Když se ve tvójí obci koná nějaká akce, pomáháš s přípravou?

D: V rámci svého zaměstnání jo. Nějaký dětský dny a dny pro rodinu a tak podobně, ať už teda teď jakoby při práci, protože se tam zapojujeme jako Charita nebo i dřív právě jako člen florbalového oddílu. Dělali se i různé náборы a takový, takže se chodilo i do škol. A takový různé akce ať už pořádány městem nebo i my jako oddíl jsme pořádali.

A účastnila si se pak té akce?

D: Jo, určitě! Většinou právě jsem to tam obhospodařovala jako takovej ten dozor.

Dobře, tak moc děkuji za rozhovor!

Příloha V – rozhovor s Emou a její čára života

S Emou se znám dlouhá léta, prakticky od mého dětství. Emě je 54 let a pracuje jako přepážková pracovnice na poště v naší obci. Rozhovor jsme dělaly při kávě a v dobré náladě.

Prosím, napiš mi na časovou osu od kdy do kdy jsi chodila do Pionýra.

E: Zhruba tak od roku 1977.

A předtím jsi byla Jiskra určitě a to bylo od kdy?

E: Od roku 72.

Takže nástupem do první třídy jsi začala být Jiskra.

E: Ano.

Byla jsi pak i Svazák?

E: Byla jsem pak i Svazák. Na střední škole, ale to tak prostě bylo automatický, že jo prostě to tak...no byla jsem Svazák.

Nešlo z toho vystoupit?

E: Myslím si, že na té střední škole nám to dali celkem jenom na výběr, nebyla stoprocentní účast, že bysme jako všichni byli svazáci, ale jo. Jenomže mě to přijde zpětně, když vo tom tak přemýšlím, že činnost svazu mládeže u nás na gymnáziu byla naprosto bezvýznamná..

Jako?

E: No já si nevzpomínám...nesvazuju si s tím vůbec žádnou aktivitu, která by mě k tomu nějakou...prostě jako jo, měla jsem svazáckej kroj. Chodilo se ještě tenkrát na prvního máje do průvodu ve svazáckým, to jo. Ale jinak jako nějaký...možná že nějaký schůze, ale aktivity nějaký svazácký určitě ne.

Takže jste tam prostě jenom šli na schůzi. A ta byla jak často?

E: To možná mohlo bejt, tak já bych řekla jednou za měsíc, za čtvrt roku. Tam vopravdu jako já si nevybavuju nějakou zásadní činnost ze Svazu mládeže v období gymnázia, což byly roky 80 až 84.

Takže jste tam nic nedělali. Šli jste na schůzi a tam se třeba řešilo co?

E: Řešilo se něco jako...asi se dávali nějaký takový jako já fakt vůbec si nevybavuju nějakou činnost se Svazem mládeže z období gymnázia. Ani žádný agitace, no nevybavim si čoveče...nic. Možná je to jenom moje děravá hlava (smích).

Kromě toho, že jsi chodila do Pionýra...měla jsi i nějaké kroužky?

E: Normální na základní škole zájmový kroužky v Domě dětí, to jsem chodila a chodila jsem do hudebky nějaký rok, ale hudebka se asi nepočítá.

Všechno se počítá, taky mi to tam prosím zakresli.

E: To bylo vod třetí třídy, takže to by bylo 75, tam bude ZUŠ a ty kroužky...to jsme chodili.. do Dívčí klubu jsme chodili, to bylo jako Dívčí klub při domě dětí to jo to jsem chodila a to bylo taky možná od pátý třídy, to bylo taky tak současně s Pionýrem.

Takže Dívčí klub?

E: jo, tam bylo jako šití a vaření a takovýhle ty. Vzdělávali jsme se v ručních pracech. A to nejen jako že jsme si i sami sobě jsme si šili ale i jako jsme tam tvořili takový ty dárečky, takový ty jehelníčky, prostě takovýho něco z praktických činností.

Aha, a bavilo tě to v Dívčím klubu?

E: Víš co, takhle bych to řekla, bydlela jsem tam, kde jsem bydlela.

Na vesnici.

E: Na vesnici a vlastně v té době jsem tam byla prakticky sama, tam nebyly děti, vrstevníci. Pak teda jako chvíli ano, ale to bylo takový jako....Protože tam byl statek, tam bylo družstvo, tak se tam jako na chvíli někdo nastěhoval, pak se zase vodstěhoval, ale takovej žádnej jako že by tam byla nějaká parta...to nebyla, takže jsem měla tu možnost chodit někam do houfu, tak to pro mě bylo dobrý, no tak mám sedět doma sama nebo někde to, žejo...

To je jasný. Co tě jako první napadne, když řeknu Pionýr?

E: Co mě jako první napadne? Tak to mě napadne naše vedoucí, kterou jsme tam měli, protože to byla jako hrozně fajn ženská, myslím si že se nám hodně věnovala a byla to nutno říct...s vodstupem času, holka taková jako podle mýho středoškolačka po škole a byla vdaná a vopravdu jako s ní, měli jsme s ní hrozně pestrej program, její manžel dělal v Tesle, takže nosil takový, připravoval nám, dělali jsme draky a nějaký takový různý modely. Chodilo se na procházky, hry, šipkovaný, prostě taková jako zábava... dyť díky ní já dodneška umim morseovku a to si myslím, že docela dobře noooo.

No, to já jsem se jí učila na táboře a už bych si nevzpomněla.

E: no to todlecto, ta morseovka, to je dar z Pionýra no.

Takže byla fajn?

E: No byla ukrutně fajn!

A myslíš, že hodně záleželo na vedoucím v Pionýru?

E: Určitě! Co je ochotnej pro ty děti udělat, nebo jak se jim věnovat, taky jako vím, že byli vedoucí, který jako s těma dětma seděli ve třídě a já nevím jako co tam dělali...ale tahle byla hrozně fajn.

S jakými aktivitami si se tam setkala? Co jste nejčastěji dělali?

E: Jako dělali, myslíš...No říkám, to bylo spíš aktivní trávení volnýho času, že bysme měli nějaký přednášky, nebo takovýhle nějaký politický agitace, to vůbec. Vůbec ne. Vono vlastně Pionýr měl program, plnily se nějaký ty plameny a cesty, takže jako se muselo. Nás zdokonalovali v takový ty zdatnosti jak se já nevím, jak se táborničí, nějaký vázání uzlů, jak se hranice stavěj a první pomoc a tak.

Takže vlastně jako Skaut.

E: Takovej jako Skaut, ale tu politickou agitaci nebo něco takovýho, to nevím

Nepamatuješ si, že by tam byla nějak přítomná ta ideologie komunismu?

E: To bych si s tím vůbec nespojovala. Samozřejmě, že na prvního máje jsme museli jít do průvodu, to jako byla podmínka, muselo se stoprocentní účast bejt, muselo se v pionýrským a to tak, že šátek a košile musely bejt navrch. Když byla velká zima, tak jsme svetry museli mít pod košilí a nebo než jsme prošli před tribunou, tak jsme si to museli sundat, abysme byli všichni jednotný (smích), jo to bylo jako jo. A byly doby, že i chumelilo na prvního máje. Ale zase to neberem jako tejrání, prostě tak to bylo žejo.

Kdo třeba s vámi nechodil do Pionýra, měla z toho nějaké problémy?

E: Já si myslím, no nechodili jsme celá třída, určitě jsme nechodili celá třída. Ale že by někoho kvůli tomu popotahovali, nevím jestli třeba potom, když se dělali nějaký....jak se to jmenovalo...na školy ty doporučení, protože všechno se muselo....

Posudek?

E: Posudek na školu, jestli tam pak třeba udávali nebo neudávali, to nevím, ale že by někdo někomu říkal Ty tam nemůžeš, nechodíš do Pionýra, to ne.

Takže od učitelů to nezaznívalo?

E: Od těch učitelů nezaznívalo žádný ty.

Tak vedoucí jsi říkala, že byla skvělá. Chodila jsi tam ráda do Pionýra?

E: Chodila jsem tam ráda.

Protože na té vesnici jsi nikoho neměla?

E: Jojo, bylo to prostě výborný aktivity...zabití...Prostě něco jinýho no nežli doma.

Takže tě rodiče nemuseli nutit tam chodit?

E: Ne to ne. Navíc jsem byla poslušná, takže když řekli půjdeš tam, tak tam půjdu. Ale jako chodila jsem tam, protože jsem tam chtěla, naši mě tam ani nenutili, ani neříkali nikam nesmíš nepůjdeš tam. To jako ne, to byla moje volba. Možná, že jako když to bylo státní, tak jako abysme netrčeli ale to že by naši někdy říkali neměla bys chodit do Pionýra nebo naopak měla bys chodit do Pionýra, to ne.

Tak asi když jsi tam chodila ráda, tak nebyl důvod ti něco o tom říkat. Vzpomínáš si na Sametovou revoluci?

E: Nooooo, trochu jo ještě (smích).

Co tě jako první napadne, když to řeknu?

E: Co mě jako první napadne? Že když byla ta stávka v tom listopadu, tak jsem začínala mateřskou (smích). Normálně manžel dělal v tu dobu v Praze, tak ten jako to tam prožíval trochu jako aktivnějc protože říkal, že chodili na ten Václavák nebo jako to. No tady, než se to vůbec jako proláklo žejo tak, se tady nevědělo nic, Když pak byla hromadná stávka, tak jsem ve městě na tom náměstí byla taky, ale jinak jsem se nijak aktivně nezúčastňovala a mě ta politika nějak jako mívá, nebo ty politický události, to mě jako neto (smích).

No a co si od toho očekávala, když už bylo jasné, že všechno bude jinak?

E: Myslím si, že v tu dobu jsem si to ani nedokázala představit, co to bude znamenat, nebo co to může bejt jinýho. Tak jsem asi neměla ani žádný velký očekávání.

Ne? Ani stran možnosti cestování?

E: Dokud jsem to nezažila na vlastní kůži, tak mě to nepřišlo ani jako možný žejo. Pak když už se začalo, že jsme mohli do toho Německa jet nakupovat, tak to už pak bylo něco jinýho.

Takže si se byla podívat na náměstí na demonstraci?

E: Byla jsem se podívat na náměstí na demonstraci.

Pamatuješ si z toho něco? Nějakou výraznou vzpomínku?

E: Výraznou vzpomínku nee. Prostě že tam ty lidi byli, asi někdo mluvil...já nevím, mě už ta paměť taky neslouží. Ale že by se mi to jako nějak výrazně zapsalo do paměti, to ne. Tak to přeplynulo jako v klidu a v pohodě.

Takže si se nijak aktivně neúčastnila?

E: Ne, ne.

V 90 letech si se nějak zajímala o veřejné dění?

E: O veřejný dění jsem se nezajímala nikdy, ne. To mě tak jako...

Takže ti nic neříká iniciativa Děkujeme, odejděte?

E: Víím, že to existovalo, ale vo čem to bylo, to už bych taky nevymyslela ani jsem se ničeho takovýho neúčastnila. Říkám tahle angažovanost tímhle směrem je...

To byla občanská iniciativa, který vznikla kvůli opoziční smlouvě. Opoziční smlouvu si pamatuješ?

E: říkám, já v oblasti takovejch těchlechtěch se moc neorientuju, vopravdu ne.

Dnes jsi součástí nějaké OOS? Angažuješ se nějak?

E: Nejsm OOS (smích). Dělam kronikáře vlastně v obci od roku 2020! To je tak jediná moje angažovanost.

A přispíváš na nějakou OOS?

E: Tak občas nějaký takovýto Kuře, nebo Bariéry nebo takovýhleho něco.

Takže vyloženě, když tě někdo potká na ulici a nabídne ti to, nebo i sama?

E: Když mě někdo potká na ulici, tak záleží na tom jak to podá, protože některý mě prostě neto. Ale spíš takovýhle jako mediálně viditelný žejo, tak to říkám.

Protože víš, že to je důvěryhodné?

E: protože vím, že to je důvěryhodný. Jako třeba přispívat na UNICEF už se mě nechce, vzhledem k těm ošklivým reklamám, co dělají v televizi (smích). No to mě naprosto odrazuje...

Co se ti na nich nelíbí?

E: Mě se nelíbí, že tam...když ti napíší, že za pouhých já nevím 300 korun měsíčně zachráníte...jako dobře, když bych chtěla přispět, tak přispěju a nepotřebuju aby mi někdo diktoval, kolik mám přispívat a jak.

Jasně, takové trošku pasivní vydírání (smích).

E: No , takový pasivní vydírání no. Navíc, když si to vezmu, kolik stojí taková televizní reklama, tak nechci vědět, kolik z těch peněz, který tam dáš se skutečně dostane tam, kam má, protože nevěřím tomu, že...no to je jedno...že by to tam někdo dělal zadarmo.

Těžko říct, jak to doopravdy funguje.

E: Přesně a kolik těch lidí se ještě po cestě musí uživit.

Co tě k tomu vede, že nejsi aktivní a nejsi ani v žádné OOS?

E: Asi jsem pohodlná.

Pohodlná?

E: Asi jo. A mám pocit, že já nevím tak jako, taky tenkrát přišli, že do zastupitelstva, do toho...nemám pocit, že bych se potřebovala takhle někde angažovat. Není to úplně můj šálek kávy.

Nechceš být někde moc vidět?

E: No, no. Tak jako no.

Máš pocit, že tě v tomhle rozhodnutí být pasivní a nebýt příliš někde vidět formovalo i členství v Pionýru?

E: já si myslím, že je to spíš moje povaha jako lidská, že tak jako spíš no, být tak jako trošku stranou a moc nevyčuhovat. Ale tak jako, zase si nemyslím, že bych byla tak nějak, jak bych to řekla, já bych neřekla neprůbojná, protože si tak myslím, že bych něco doto, ale tak si myslím, že v týchle veřejných činnostech, to mě tak nějak neláká.

Stejně se ale zeptám. Jestli si byla v posledních letech na nějaké demonstraci, nebo jestli si podepsala petici nebo jestli si byla součástí stávků?

E: Petici...přemýšlím...a čoveče asi nevím...no někdy nějakou petici...vo co se to psalo, nějaký takový, nějakou podporu! Podporu jsem psala Emanuelu Žďárskému jsem podepsala to, když sbíral podpisy na kandidátku do toho, tak byl u nás. Do Senátních voleb....to bylo v roce 2018 nebo 19.

Jsi ohleduplná vůči svému okolí? Když je někdo v sousedství nemocný nebo hendikepovaný nebo nemohoucí, pomůžeš mu?

E: To si myslím, že s tím nemám problém.

A je ve tvém okolí někdo takový?

E: Tak já nevím, no počítá se maminka?

Asi by se to mohlo počítat. A to je vlastně stálá péče.

E: to je stálá péče. Pak ještě synovec.

Když se ve Vaší obci, nebo v blízkém městě koná nebo připravuje nějaká kulturní akce, pomáháš s přípravou?

E: jednou jsem připravovala Mikulášskou besídku ve spádové obci, ale to bylo jenom jeden rok, ale jinak neto, aktivně se nepodílím.

A jdeš pak na tu akci? Třeba u Vás v obci nebo tady v obci?

E: Jo, u nás se nic neděje, tam není pro koho (smích). U nás v obci jsou jediný akce, to jsou tak čarodějnice, to je sousedský setkání, to je jasný. Když bych řekla spádová nebo nadřízená obec, tak tam nechodíme, protože si s nima tak nějak jako nerozumíme.

Aha.

E: Prostě nám to s nima moc nejde. Ale to je jenom tak.

Dobře, tak to je všechno, moc děkuju za rozhovor!

ČASOVÁ OSA EMA

